

Hội thảo khoa học “Một số vấn đề về ngôn ngữ học ứng dụng”

Ngày 12/01/2022 tại Hà Nội, Viện Ngôn ngữ học (thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam) tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề “Một số vấn đề về ngôn ngữ học ứng dụng” với sự tham dự của đông đảo các nhà nghiên cứu về ngôn ngữ học nói chung, ngôn ngữ học ứng dụng nói riêng.

Ngôn ngữ học ứng dụng là một nhánh của ngành ngôn ngữ học, tập trung vào việc xác định, điều tra và cung cấp các giải pháp cho các vấn đề có liên quan đến ngôn ngữ trong thực tiễn cuộc sống. Ngôn ngữ học ứng dụng không có nghĩa biểu thị một sự ứng dụng đơn giản các thành tựu của khoa học về ngôn ngữ vào một lĩnh vực nào đó trong thực tiễn, mà nó là một hoạt động khoa học - thực tiễn đặc biệt có mục đích hoàn thiện các tiếp xúc ngôn ngữ trong xã hội. Ngôn ngữ học ứng dụng bao gồm tất cả các ứng dụng của lý thuyết ngôn ngữ học và là sự tích hợp chuyên môn liên quan đến nhiều ngành học, như ngôn ngữ học, nhân học, tâm lý học và giáo dục học, ngôn ngữ học xã hội và mới đây nhất là ngành công nghệ thông tin. Các phân ngành của ngôn ngữ học ứng dụng gồm có: ngôn ngữ học tâm lý, ngôn ngữ học xã hội, phân tích ngôn từ, ngôn ngữ học ứng dụng phê bình, quá trình lĩnh hội ngôn ngữ thứ hai, đa văn hóa học,... Việc ứng dụng ngôn ngữ học có thể mang tính lý thuyết và thực tiễn.

Tại Hội thảo, các đại biểu đã nhấn mạnh vai trò quan trọng của ngôn ngữ học ứng dụng trong giải quyết những vấn đề của thực tiễn xã hội. Đặc biệt là ứng dụng các lý thuyết ngôn ngữ học và các ngành khoa học có liên quan để nghiên cứu về

ngôn ngữ trong nhà trường và khả năng ứng dụng vào thực tiễn, nghiên cứu về ngôn ngữ ký hiệu, ngôn ngữ bệnh học nhằm đánh giá, sàng lọc và trị liệu ngôn ngữ cho trẻ gặp các vấn đề về ngôn ngữ như: trẻ chậm khôn, trẻ nói ngọng, nói khó, rối loạn ngôn ngữ, trẻ tự kỷ, trẻ khiếm thính,... Bốn tham luận trình bày tại Hội thảo và các ý kiến thảo luận cũng đi theo các hướng ứng dụng trên. Trong đó, tham luận “*Dạy học đọc hiểu theo định hướng phát triển năng lực (nghiên cứu trường hợp một số trường tiểu học tỉnh Sơn La)*” khái quát một số vấn đề về lý luận như lý thuyết về thụ đắc và phát triển ngôn ngữ trẻ em, lý thuyết về năng lực ngôn ngữ, lý thuyết về đọc hiểu, đồng thời đi sâu nghiên cứu năng lực ngôn ngữ (năng lực đọc hiểu) của học sinh lớp 1 nói chung, học sinh dân tộc thiểu số và học sinh người Kinh tại một số trường tiểu học tỉnh Sơn La nói riêng; tham luận “*Đặc điểm phát âm phần vòm sau phẫu thuật*” đi sâu phân tích một số khả năng phát âm của trẻ sau phẫu thuật liên quan đến môi; tham luận “*Hiện tượng lệch chuẩn trong dạy ngôn ngữ ký hiệu cho học sinh tiểu học*” đi theo hướng khái quát các đặc điểm tâm sinh lý và sự hình thành ngôn ngữ của trẻ bị điếc, đồng thời mô hình hóa hiện tượng lệch chuẩn ngôn ngữ, chỉ ra những biểu hiện lệch chuẩn khi thể hiện một số loại từ bằng ngôn ngữ ký hiệu, từ đó đưa ra các giải pháp phù hợp để giải quyết;... Các tham luận đã nhận được những đánh giá cao về nội dung khoa học và nhiều ý kiến thảo luận xoay quanh hướng triển khai nghiên cứu tiếp theo trong thời gian tới.

Hội thảo khoa học “Khoa học Địa lý nhân văn với việc thực hiện chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển”

Ngày 02/11/2021, tại Hà Nội, Viện Địa lý nhân văn, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam (Viện Hàn lâm) tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề “Khoa học Địa lý nhân văn với việc thực hiện chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển”. Hội thảo được tổ chức theo hai hình thức trực tiếp và trực tuyến, với sự tham dự của các đại biểu đến từ các cơ quan quản lý nhà nước, các viện nghiên cứu, trường đại học, các doanh nghiệp, tổ chức trong nước và nước ngoài; cùng các chuyên gia, nhà khoa học đến từ các cơ quan trong và ngoài Viện Hàn lâm.

Tại Hội thảo, 4 trong số hơn 50 báo cáo tham luận đã được lựa chọn trình bày, đại diện cho các lĩnh vực: Địa lý Kinh tế và Chính trị, Địa lý Văn hóa, Địa lý Sinh thái và Môi trường, Địa lý Dân cư. Các báo cáo tham luận và các ý kiến trao đổi tại Hội thảo tập trung làm rõ chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam; phân tích thực trạng, tiềm năng và thách thức trong phát triển kinh tế biển Việt Nam hướng đến phát triển bền vững; chia sẻ các mô hình, bài học kinh nghiệm trong phát triển kinh tế biển ở Việt Nam...

Theo các đại biểu, Chiến lược về phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 đã mở ra triển vọng về giai đoạn phát triển mới cho nền kinh tế biển Việt Nam hướng ra biển và làm giàu từ biển. Với những lợi thế về cách tiếp cận tổng hợp, tư duy hệ thống

và liên ngành, khoa học Địa lý nhân văn có thể cung cấp luận cứ khoa học cho việc giải quyết hầu hết các vấn đề trong chiến lược phát triển kinh tế biển một cách toàn diện, từ điều tra, đánh giá tiềm năng, cung cấp giải pháp cho phát triển các ngành kinh tế biển, quy hoạch không gian biển, phát triển đô thị biển, đô thị cảng biển, cho tới các vấn đề xã hội, đào tạo nguồn nhân lực, ứng phó với biến đổi khí hậu, quản lý tổng hợp tài nguyên.

Khoa học Địa lý nhân văn có vai trò quan trọng trong việc thực hiện chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển, phát huy tiềm năng, lợi thế vốn có để Việt Nam trở thành quốc gia mạnh về kinh tế biển. Điều này thể hiện qua việc nhận diện các vấn đề, thách thức trong phát triển kinh tế biển, đưa ra các giải pháp hóa giải thách thức theo cách tiếp cận khoa học địa lý.

Hội thảo cũng đã huy động, tập hợp được đội ngũ chuyên gia, các nhà khoa học nghiên cứu liên ngành, đa ngành từ nhiều ngành khoa học tự nhiên và xã hội cùng nghiên cứu về biển, vùng ven biển và phát triển kinh tế biển bền vững. Các tham luận và ý kiến trình bày tại Hội thảo là cơ sở để đề xuất các giải pháp triển khai trong thực tế, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam và Nghị quyết số 36-NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa XII) về phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; đồng thời gợi mở đề xuất các nghiên cứu triển khai trong thời gian tới.

SH.